

Կրթական ծրագրերի կենտրոն
Կրթության և գիտության նախարարություն

Ներածական սեմինար

Ուսուցիչների վերապատրաստման ծրագրի մշակման
գծով տեխնիկական օգնություն

Կրթության որակի և համապատասխանելիության երկրորդ վարկային
ծրագիր

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Երևան, մարտի 28, 2011 թ.

Նպատակ

Միջնակարգ կրթության որակի բարելավում և Բոլոնիայի գործընթացի ներքո Կրթության ոլորտում իրականացվող բարրեփոխումների գործընթացի օժանդակում:

Ուսուցիչների վերապատրաստման որակի հետագա բարելավման միջոցով ուսուցման որակի բարելավում: Ենթաբաղադրիչի նպատակն է բարելավել ուսուցման որակը (ա) մշակելով ուսուցիչների վերապատրաստման ազգային համակարգ, (բ) ստեղծելով բարելավված դպրոցների ցանց:

Խումբը

Ծրագրի ղեկավարություն, ԿԾԿ, ուսուցիչների վերապատրաստման ենթաբաղադրիչ (ՈԻՎԵ)

- **Հայք Մադաքյան** **Տնօրենի պաշտոնակատար**
- **Կարեն Մելքոնյան** **ՈԻՎԵ ղեկավար**
- **Լիլիթ Շավարշյան** **ՈԻՎԵ մասնագետ**
- **Սոնա Մարտիրոսյան** **ՈԻՎԵ մասնագետ**
- **Արմեն Մարտիրոսյան** **ՈԻՎԵ մասնագետ**

Միջազգային փորձագետներ

- **Ջեֆ Հաուզ** (Խմբի ղեկավար, տնտեսագետ)
- **Շտեֆան Հանիշ** (իրավաբան)
- **Վլադիմիր Բլիշեո** (Ուսուցիչների վերապատրաստման հարցերով փորձագետ)

ABU ղեկավարություն

- **Պրոֆ. Ուվե Մյուլեր** (ABU-ի նախագահ / Ծրագրի տնօրեն)
- **Լուանա Լադու** (փոխտնօրեն)
- **Մելանի Մյուլաք** (ֆինանսական փոխտնօրեն)
- **3 տեղական փորձագետներ**
- **Արտակ Պողոսյան** (կրթության կառավարում)
- **Կարեն Հայրապետյան** (իրավաբան)
- **Արմեն Հովհաննիսյան** (ֆինանսիստ)

17 մասնագետներ

- (ընտրման փուլում են)

Աշխատանքի հերթականություն

1. Կրթության ոլորտի օրենսդրության ուսումնասիրություն (նախնական փուլ)
2. Օրենսդրական նորմատիվ փաստաթղթերի փաթեթի մշակում
3. Ուսուցիչների վերապատրաստման ծրագրի և հիմնական առարկաների գծով վերապատրաստման ծրագրերի մշակում
4. Դպրոցների ասոցիացիային օժանդակության տրամադրում և դպրոցների բարելավման ցանցի ստեղծում
5. Ուսուցիչների վերապատրաստման ծրագրի և հիմնական առարկաների գծով վերապատրաստման ծրագրերի կիրառում ազգային մակարդակով
6. Մոնիտորինգ և որակի հսկում

Մեթոդաբանության
տարրեր

1. Միջազգային փորձագետների այցեր Հայաստան (7 առաքելություններ)
2. Շարունակական հեռահաղորդակցային աջակցություն աշխատանքային խմբերին և տեղական փորձագետներին առաքելությունների միջև ընկած ժամանակահատվածում
3. Տեղում իրականացվող աշխատանքներ (տեղական փորձագետների և մասնագետների աշխատանքային խումբ)
4. Մասնագիտական կառույցների հզորացում
5. Տեղական շահագրգռված կողմերի հետ հանդիպումներ, համաժողովներ և սեմինարներ
6. Ուսուցողական այց Եվրոպայի որևէ երկիր
7. Ծրագրի տևողությունը 34 ամիս (մարտ 2011 թ.- դեկտեմբեր 2013 թ.)

Մասնագիտական կառույցների հզորացում

- ▶ Սեմինար-պարապմունքներ նորմատիվային փաստաթղթերի և օրենսդրական դաշտի ձևավորման գծով ուղեցույցերի մշակման գործընթացում ներգրավված տեղական մասնագետների համար (I-ին այց),
- ▶ Առարկաների գծով վերապատրաստման ծրագրերի մշակման աշխատանքներում ներգրավված 17 տեղական մասնագետների և Կրթության և գիտության նախարարության ներկայացուցիչների համար սեմինար-պարապմունքներ և շարունակական օժանդակություն (II-րդ այց),
- ▶ Վերապատրաստման ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների համար միջազգային խորհրդատուների կողմից կազմակերպվող սեմինար (II-րդ և III-րդ այցեր),
- ▶ Ուսուցիչների մասնագիտական զարգացման ծրագրի մշակումից հետո ուսուցիչների վերապատրաստում: Վերապատրաստումները իրականացվելու են տեղական կազմակերպությունների կողմից (IV-րդ այց),
- ▶ Ուսուցիչների նյութերը տեղակայվելու են ծրագրի պաշտոնական կայքում:

Ակնկալվող արդյունքներ

- ▶ Ուսուցիչների ատեստավորման ընթացակարգերի, ուսուցիչների որակավորման և տարակարգերի շնորհման, ուսուցիչների աշխատավարձերի, ինչպես նաև վերապատրաստման ծառայությունների որակի գնահատման համար պատասխանատու Հատուկ մարմնի գծով ամբողջական օրենսդրական փաթեթի ձևավորում:
- ▶ Հիմնական առարկաների ուսուցիչների համար վերապատրաստման ծրագրերի մշակում
- ▶ Վերապատրաստող կազմակերպությունների և միջնակարգ կրթական հաստատությունների ցանցի ստեղծում
- ▶ Դպրոցների ասոցիացիայի աշխատանք և ուսուցչի էթիկայի կանոնների մշակում
- ▶ Վերապատրաստման, ատեստավորման, որակավորման ընթացակարգերի և ուսուցիչների աշխատավարձերի հարցերով հաշվետվությունների կազմում
- ▶ ԿԳՆ-ի, մարզպետարանների կրթական բաժինների, ԿԱԻ-ի և այլ գործընկերների համար սեմինար-պարապմունքներ
- ▶ ԿԳՆ-ի, ԿԱԻ-ի, ԿԾԿ-ի 5 փորձագետների համար ուսուցողական այցի կազմակերպում:

Գործողություն 1: Կրթական օրենսդրությանը վերաբերող փաստաթղթերի ուսումնասիրում

- ▶ Ուսուցիչների աշխատանքի ընդունման, ատեստավորման և որակավորման, ուսուցիչների առաջխաղացման, վերապատրաստման, ինչպես նաև դպրոցների ֆինանսավորման և ուսուցիչների աշխատավարձերի գծով իրավական փաստաթղթերի ուսումնասիրություն
- ▶ Առաջին առաքելություն
- ▶ Նախնական հանդիպումներ գործընկերների հետ
- ▶ Իրազեկվածության բարելավում, ներածական սեմինար
- ▶ Մասնագիտական կառույցների հզորացում

Արդյունքներ

- ▶ Բազային հետազոտություն
- ▶ Մշակված իրավական փաստաթղթերի ցանկ

Գործողություն 2. Իրավական նորմատիվ փաստաթղթերի փաթեթի մշակում

- ▶ Աշխատանքային խմբի ստեղծում (3 տեղական փորձագետներ և գործընկերներ)
- ▶ Իրավական նորմատիվ փաստաթղթերի մշակման հարցում շարունակական հեռահաղորդակցային օգնություն.
  - ▶ Ուսուցիչների ատեստավորմանը վերաբերող ընթացակարգեր և ուղեցույցեր
  - ▶ Ուսուցիչների որակավորման տարակարգերի շնորհման գծով ուղեցույցեր ըստ յուրաքանչյուր աստիճանի
  - ▶ Մանկավարժական կադրերի աշխատավարձերի փոխկապակցում որակավորման տարակարգի հետ
  - ▶ Ուսուցիչների ատեստավորման հանձնաժողովի ստեղծման օրենսդրական հիմքեր, աշխատանքային ընթացակարգեր և ուսուցիչների աշխատանքի որակի գնահատման և ազգային կոչումների շնորհման համար չափորոշիչներ և նորմեր
  - ▶ Վերապատրաստող կազմակերպությունների հսկման և աշխատանքի գնահատման համար պատասխանատու մարմնի ստեղծման օրենսդրական հիմքեր, վերապատրաստման որակի գնահատման նորմեր և ընթացակարգեր (որակի հսկման համար պատասխանատու մարմնի կազմավորման առաջարկ)
- ▶ Ուսուցիչների վերապատրաստման կազմակերպությունների շուկայի հետազոտում և ցանցի ստեղծում

Արդյունքներ.

- ▶ Իրավական նորմատիվ փաստաթղթերի ամբողջական փաթեթ
- ▶ Ուսուցիչների վերապատրաստման ծրագրի շրջանակ
- ▶ Որակի հսկման համար պատասխանատու մարմնի կազմավորման առաջարկ

Գործողություն 3. Ուսուցիչների վերապատրաստման և հիմնական առարկաների գծով ուսուցման ծրագրերի մշակում:

- ▶ Ուսուցիչների վերապատրաստման ծրագրի մշակում (շարունակական օժանդակություն)
- ▶ Ուսուցչական աշխատանքի իրավական հիմքերի կառուցվածքային բարեփոխում և արհեստավարժ ուսուցիչների առաջխաղացման համար անհրաժեշտ տարակարգերի մշակում
- ▶ Աշխատավարձերի և ուսուցիչների որակավորման տարակարգերի փոխկապակցում
- ▶ Ուսուցիչների ատեստավորման գծով ուղեցույցի կազմում և ուսուցիչների աշխատանքի գնահատման համար չափորոշիչների և ընթացակարգերի ստեղծում
- ▶ Վերապատրաստող կազմակերպությունների հսկման և աշխատանքի գնահատման համար պատասխանատու մարմնի կազմավորում, վերապատրաստման որակի գնահատման չափորոշիչներ, նորմեր և ընթացակարգեր
- ▶ Վերապատրաստող կազմակերպությունների գնահատման իրականացում
- ▶ Ուսուցողական այց արտասահմանյան երկիր

Արդյունքներ

- ▶ Վերապատրաստման ծրագրի մշակում
- ▶ Հիմնական առարկաների գծով վերապատրաստման ծրագրերի մշակում
- ▶ Վերապատրաստող կազմակերպությունների գնահատման գծով հաշվետվություն

Գործողություն 3. Ուսուցիչների որակավորման տարակարգերի կառուցվածք (օրինակ)

Որակավորում ըստ ուսուցչական տարակարգերի պրոգրեսիայի	Տարակարգ հիմնված սկզբնական ուսուցչական որակավորման վրա	վերափոխված տարակարգ	Միավորներ հիմնված դասավանդման փորձի վրա	Հավելյալ միավորներ հիմնված ուսուցչական վերապատրաստումների վրա	Հավելյալ միավորներ կապված այլ կրթական ներդրումների հետ	Առավելագույն տարակարգ
Հետքուհական Կրթություն + դասավանդման որակավորում	6	0 □ 1	0 □ 1	0 □ 1	0 □ 1	10
Հետքուհական (ասպիրանտուրա, մագիստրոսի աստիճան) կրթություն համապատասխան առարկայի գծով	5	0 □ 1	0 □ 1	0 □ 1	0 □ 1	9
Ավարտած + դասավանդման որակավորում	5	0 □ 1	0 □ 1	0 □ 1	0 □ 1	9
Ավարտած (բակալավրի աստիճան) համապատասխան առարկայի/առարկաների գծով	4	0 □ 1	0 □ 1	0 □ 1	0 □ 1	8
Մանկավարժի դիպլոմ 3 տարվա փորձ դպրոցում	3	0 □ 1	0 □ 1	0 □ 1	0 □ 1	7
Մանկավարժի դիպլոմ 3 տարվա փորձ դպրոցում 3 տարվա վերապատրաստում մանկավարժական ինստիտուտում	2	0 □ 1	0 □ 1	0 □ 1	0 □ 1	6
	1	0 □ 1	0 □ 1	0 □ 1	0 □ 1	5
Չունի մանկավարժի դիպլոմ կամ վկայական	0	0 □ 1	0 □ 1	0 □ 1	0 □ 1	4

Գործողություն 4. Դպրոցների ասոցիացիային օժանդակության տրամադրում և դպրոցների բարելավված ցանցի ստեղծում:

- ▶ Դպրոցների ասոցիացիայի գործառնական կառուցվածքի կազմում
- ▶ Աշխատանքային սկզբունքների վերանայում, էթիկայի կանոնների մշակում և դրա պահպանման նկատմամբ մոնիտորինգի սահմանում (գործողություն 3)
- ▶ Վերապատրաստող կազմակերպությունների ցանցի ուժեղացում
- ▶ Արհեստավարժության չափանիշների մշակման հարցում Ասոցիացիային օժանդակության տրամադրում

Արդյունքներ

- ▶ Դպրոցների ասոցիացիայի գործառնական կառուցվածքի կառուցում
- ▶ Դպրոցների ցանցի ամրացում
- ▶ Ասոցիացիայի աշխարհանքային սկզբունքների մշակում
- ▶ Դպրոցների ասոցիացիայի ակտիվ աշխատանք
- ▶ Ուսուցչի էթիկայի կանոնների կազմում

Գործողություն 5. Ուսուցիչների վերապատրաստման սխեմայի և վերապատրաստման ծրագրերի իրականացում համազգային մակարդակով

- ▶ Ուսուցիչների վերապատրաստման նոր սխեմայի իրականացումը համազգային մակարդակով Կրթության և գիտության նախարարության հրահանգի համաձայն (միջազգային խորհրդատուների շարունակական հեռահաղորդակցային օգնություն)
- ▶ Նոր սխեմայի և վերապատրաստման ծրագրերի կիրառման նկատմամբ մոնիտորինգի և գնահատման մեխանիզմների մշակում

Արդյունքներ

- ▶ Ուսուցիչների վերապատրաստման սխեման և վերապատրաստման ծրագրերի իրականացում համազգային մակարդակով
- ▶ Վերապատրաստող կազմակերպությունների նկատմամբ մոնիտորինգի և գնահատման միջոցների մշակում:

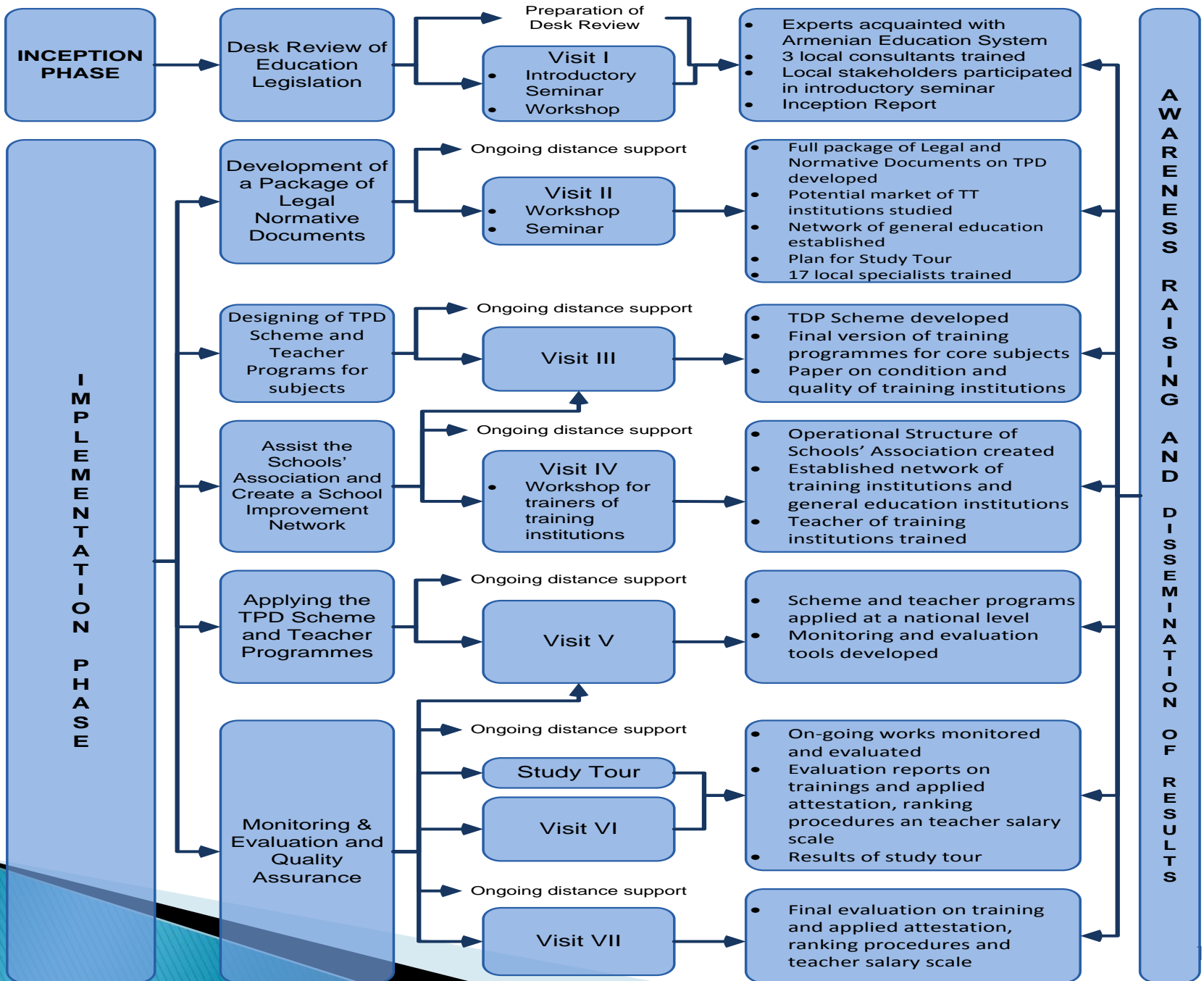
Գործողություն 6. Մոնիտորինգ, գնահատում և որակի հսկողություն

- ▶ Ուսուցիչների վերապատրաստման սխեմայի կիրառման գնահատում և մոնիտորինգ
- ▶ Գնահատման և մոնիտորինգի համար նոր մեխանիզմների ստեղծում
- ▶ Վերապատրաստման, ատեստավորման, որակավորման տարակարգերի շնորհման և ուսուցիչների աշխատավարձերի հետ փոխկապակցման գործընթացների արդյունքների գնահատում

Արդյունքներ

- ▶ Հաշվետվություններ՝ վերապատրաստման, ատեստավորման, որակավորման տարակարգերի շնորհման և ուսուցիչների աշխատավարձերի հետ փոխկապակցման վերաբերյալ
- ▶ Վերջնական գնահատում և հաշվետվություններ

Overview Methodology

Շնորհակալություն...

Լուանա Լադու
Ծրագրի ղեկավար
ABU Consult Berlin GmbH

Seestrasse, 1

15741 Bestensee - Germany

l.ladu@abu-consult.de

<http://www.abu-consult.eu>

tel: +49 33 763 2252 27

fax: +49 33 763 2252 12

skype: luanaladu